

# FIETSEN IN TWEESTROMENLAND

# Waterrijk MAAS & WAAL

TEKST: Chris Vercruyse  
FOTO'S: Chris Vercruyse,  
tenzij anders vermeld



“Daar achter de hoge bergen ligt het land van Maas en Waal,” zong Boudewijn de Groot. Zoek in de Nederlandse provincie Gelderland echter geen hoge bergen, want het uitgestrekte polderland is zo vlak als een tafellaken. Water voert er de hoofdtoon en machtige dijken trachten Maas en Waal binnen hun oevers te houden in een wisselende strijd tussen mens en natuur.

## Inspiratietuinen van Appeltern

Campingpark Het Groene Eiland dobert op een schiereiland dat zijn nek uitsteekt in De Gouden Ham, een grillig uitgespreide waterplas die rijkelijk bevoorrad wordt door de Maas. Van daaruit ontsluit eren we het Land van Maas en Waal via verschillende fietsroutes op het knooppuntennetwerk (KP), de ene al mooier dan de andere, ver weg van alle drukte, in alle rust en stilte. Op onze fietstochten volgen we hoofdzakelijk de knooppunten van de bloesem- en fruitroute (41 km), Beleef de Maasroute (40 km) en Maas en Waalroute (66 km). Routes en knooppunten vind je terug op de gratis fietskaart Rivierenland.

Een eerste uitstap voert ons naar De Tuinen van Appeltern, even buiten het gelijknamige dorp. Die zijn makkelijk bereikbaar vanaf het knooppuntennetwerk. Na KP 10 volg je de bruine wegwijzers naar De Tuinen van Appeltern. We hadden een babbel met hovenier Ben van Ooijen die met tuinaanleg en -onderhoud zijn boterham verdiende. “Vrij vlug liet zich de noodzaak voelen van een voorbeeldtuin waar klanten inspiratie uit konden putten. Daar kwam een tweede, een derde bij en zo groeide de tuin gestadig uit tot tuindeeënpark, nu 22 hectaren groot.” Aan de basis lag van Ooijens levensfilosofie: “Een tuin moet zo veel mogelijk aansluiten bij de aard en de wensen van

de tuinliefhebber. De mooiste tuin is de tuin die je plezier brengt en gelukkig maakt.” Zo kan je er genieten van meer dan 200 inspirerende voorbeeldtuintjes met een schat aan bloemen, planten, struiken, bestrating, meubilair. Daarnaast zijn er jaarlijks wisselende thematuinen, een Oranjerie, een Wintertuin, Natuurlijk Spelen-terrein voor kinderen en niet te vergeten de vele rusthoekjes en uitzichten die een totaalbeleving mogelijk maken. Een dagje ‘Appelternen’ is dus geen gek idee.

## Waterburcht

De Bloesem- en Fruitroute beantwoordt volledig aan haar naam. Hoofdrolspeeler is er De Waal. We starten in Beneden-Leeuwen aan De Twee Linden, met



AAN HET PONTJE IN MAASBOMMEL:  
SCHIPPER MAG IK OVERVAREN?



**1** Moeke Mooren was ooit boerderij, café en veerhuis aan de Blauwe Sluis. **2** De Ronde Molen in Maasbommel doet tegenwoordig dienst als Bureau voor Toerisme. **3** Heerlijk struinen en inspiratie opdoen in de Tuinen van Appeltern. **4** De bijna anderhalve kilometer lange Prins Willem-Alexanderbrug houdt beide oevers van de Waal bij elkaar.

parkeermogelijkheid in de omgeving. Op weg naar KP 86 passeer je eerst een statige molen terwijl wat verder de majestueuze Prins Willem-Alexanderbrug de even majestueuze Waal overspant. Zwaar geladen vrachtschepen kruisen elkaar. In Echteld zie je in de verte kasteel Wijenburg, rechttegenover de kerk. Beide houden elkaar blijkbaar in de gaten. Het kasteel is een typische waterburcht en levert vanuit het bijbehorende park enkele mooie plaatjes op. De burcht zelf kan niet bezocht worden.

### Fruitgaarden

De eerste bloesems en fruitgaarden komen in zicht terwijl het Lingemeer schittert in de ochtendzon. Aan het recreatiegebied De Beldert moeten we over het Amsterdam-Rijnkanaal om wat verder Zoelen binnen te fietsen. 'De Zoelensche Brug' is een ideaal plekje om te pauzeren. In Erichem kan je in het Betuws Wijn domein wijn proeven, maar denk erom dat er nog 15 km af te bollen zijn! We passeren enkele leuke dorpjes

om Tiel binnen te rijden, een 'grote' stad in vergelijking met de rest van de dag. Mocht je nog wat tijd hebben dan kan je de nodige inspiratie opdoen in 'Flipje en Streekmuseum'. Je krijgt een mooi beeld van wat zich de voorbije 6.000 jaar in Tiel afspeelde, leuk voor heel het gezin. Voor liefhebbers is in Tiel in de maand september een Fruitcorso met praalwagens uit fruit, enig in de wereld. In Tiel moet je het pontje voor fietsers en voetgangers opzoeken dat je naar de overkant van de indrukwekkende Waal brengt. Via Wamel gaat het terug naar Beneden-Leeuwen.

### Beleef de Maas aan de Tuut

'Beleef de Maas', zo heet de fietsroute aan beide kanten van de meanderende Maas. Een ideale gelegenheid om kennis te maken met de Uiterwaarden. 'Waarde' heet in het dialect 'werd', wat zoveel betekent als 'beschermd stuk land' (door de dijk). 'Uit-ter-waarde' is dan het land tussen de stroombedding en de dijk (buiten de 'werd') dat er onbeschermd bijligt, precies omdat de rivier

bij piekmomenten buiten zijn oevers moet kunnen treden.

Vanaf de camping gaat het langs knotwilgen en wegflitsende fazanten, richting KP 89. Aan het stoomgemaal De Tuut verneem je hoe men te werk gaat voor de afwatering van een deel van het Land van Maas en Waal. Het teveel aan oppervlaktewater wordt met een maximale capaciteit van 960 m<sup>3</sup> per minuut opgepompt en geloosd in de Maas. Het watergemaal op stoomkracht is op die manier deel van het eeuwige gevecht van de mens in de Lage Landen met het water.

Bij KP 73 fiets je Batenburg binnen. Een schilderachtig dorp waar het verleden tastbaar aanwezig is. En dat niet enkel in de ruïnes van zijn kasteel, dat waarschijnlijk het oudste van Gelderland is. In zijn smalle straatjes met oude lage woningen en boerderijtjes kan je enkel onthaasten. Rust daalt op je neer. Aan de rand van het dorp troont op een heuvel 'De Molen bij de Uiterwaard', met een rieten dak, een bijzonderheid in Nederland.





Op weg naar KP 87 hopen we het aangeduide 'voetveer' te kunnen nemen. Dat brengt voetgangers en fietsers over de Maas, maar helaas enkel van mei tot september. Gelukkig kunnen we met een ommetje via het fietspad naast de brug verder.

### Ravenstein

De verrassing van de dag is vestingstad Ravenstein. Toevallig staan we in de Sint-Luciastraat voor het VVV-kantoor dat ondergebracht is in het Raadhuis en uit de samenvoeging van drie huizen bestaat. Twee dames wedijveren om ons de nodige informatie voor een stadswandeling te geven, plus een visum voor één dag! De stad heeft

in het verleden een historische rol gespeeld. Recentelijk werd het Philips van Kleef-bolwerck blootgelegd, een kazemat en schietgat inclusief. De stellingmolen 'De Nijverheid' domineert de stad. De garnizoenskerk dateert er uit de 17de eeuw. De terugweg is al even charmant, opnieuw met een pontje over de Maas.

### Rondje 'Land van Maas en Waal'

Met een grijze hemel en koele wind tegen vertrekken we aan de camping voor de 'Land van Maas en Waal'-route. De zon komt af en toe even piepen, maar kan de grijze sluier niet helemaal oplossen. We bekijken het positief, dat levert dan weer een totaal ander

landschap en fietservaring op. Op weg naar KP 48 fietsen we langs een dubbele rij koninklijke bomen met op hun schors mysterieuze ogen die ons in de gaten houden. Verder (via KP 12) komen we terecht in de verkeersvrije Hoogstraat in Druten. Een beeldenpaar aan het begin van deze winkelstraat maakt duidelijk hoe eertijds met een wederkerige slag in de handpalm, een overeenkomst werd bezegeld. Een appetijtelijke broodgeur vertelt ons dat we de alom bekende bakkerij Geert Vonk naderen. Een unieke kans om wat krokante broodjes in te slaan, want een warme bakker is een zeldzaamheid in het Land van Maas en Waal.

### INTERESSANTE WEBSITES

[www.rivierenland.nl](http://www.rivierenland.nl)  
[www.appeltern.nl](http://www.appeltern.nl)  
[www.toerismeravenstein.nl](http://www.toerismeravenstein.nl)  
[www.beleefdegoudenham.nl](http://www.beleefdegoudenham.nl)  
[www.streekmuseumtiel.nl](http://www.streekmuseumtiel.nl)  
[www.de-tuut.nl](http://www.de-tuut.nl)

DEZE MYSTERIEUZE  
BOMEN HOUDEN EEN  
OOGJE IN HET ZEIL.



1

### TOERISTISCHE DIENSTEN

Nederlandse Dienst voor Toerisme  
[www.holland.com](http://www.holland.com)

Stadspromotie Tiel  
 Rechtbankstraat 1  
 NL-4001 JR Tiel  
 T +31 344 636 060



2



3



## Haal de camperkaart in huis!

'Rivierenland, Gratis camperkaart' biedt je een overzicht van de camperplaatsen in het Land van Maas en Waal. De papieren kaart is gratis af te halen voor VKT-leden op het kantoor in Destelbergen. Je kan ze ook met de post ontvangen mits betaling van € 1,60 op BE65 4460 2439 1196 met mededeling 'Camperkaart Rivierenland + lidnr.'

## KAMPEREN

### BEZOCHTE CAMPINGS

#### Campingpark Het Groene Eiland

Lutenkampstraat 2  
NL-6629 KS Appeltern  
T +31 487 56 21 30  
www.hetgroeneiland.nl  
gps: N 51°50'11.8", O 5°33'19.3"  
open: eind maart tot eind oktober  
Op het einde van een schiereiland met prachtig zicht over de Gouden Ham. 300-tal plaatsen voor kampeerauto, tent of caravan, hoofdzakelijk langs het water; genummerde maar niet-afgebakende plaatsen. Zwemstrand, speelweide, snackbar, winkel, vijf sanitaire blokken verspreid over het uitgestrekte terrein, een griezelbos voor kinderen, visgelegenheden, waterskischool, verhuur van fietsen, paradijs voor watersportbeoefenaars, dagelijks activiteiten in het hoogseizoen. Camping met een thuisgevoel en vriendelijke ontvangst. Een struinaroute voert je over twee bruggetjes omheen het hele schiereiland, een wandeling van 4 km, trek stevig schoeisel aan!

#### Camping Riverside

Hamsestraat 2  
NL-6629 KT Appeltern  
T +31 487 54 06 71  
www.riverside.nl  
gps: N 51°49'47.9", O 5°33'19.7"  
open: 1 april tot 31 oktober, daarbuiten open zonder voorzieningen, enkel stroom. Aan de Gouden Ham gelegen. Camping richt zich tot groepen en events maar je kan er ook individueel terecht met kampeerwagen, tent en caravan. Verhuur van kano's, zeilboten, motorboten, elektrosluipen, fietsen, steps en tuktuks.

### MOTORHOMEPLAATSEN

#### Camperplaats Parking Waalkade

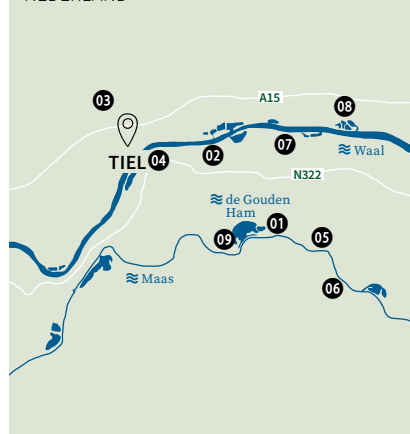
Waalkade  
NL-4001 Tiel  
T +31 344 63 71 11  
www.uitintiel.nl  
gps: N 51°53'06", O 5°26'26"  
Vier camperplaatsen op een gemengde parking op wandelafstand van het centrum. Dagkaart te verkrijgen aan de automaat. Geen voorzieningen.

## Dijkentocht

We steken door tot aan de Waal, waar het 'Drutense voetveer' je naar Dodewaard aan de overkant brengt. Wij blijven echter op linkeroever en vatten een kilometerslange dijkentocht aan. Meditatietijd zat. Eerst komt de Waalbandijk aan de beurt met aan Boven-Leeuwen, onderaan de dijk, een bistro die een hongerige maag of dorstige keel kan stillen. We rijden door het rustige Wamel met zijn verzorgde gevels en komen aan een heerlijk picknickplaatsje (KP 80) met een weids uitzicht over de drukbevaren Waal. Tot hier voelden we ons als heersers over het onmetelijke landschap, maar in 1995 was het minder leuk. Toen was het

extreem hoog water en was een dijkbreuk nakend. 250.000 mensen moesten worden geëvacueerd. Daarom wordt nu een dam parallel aan de Waal aangelegd om nieuw onheil te voorkomen. Op slag voelen we ons een heel stuk kleiner. Over Wamel loopt de Waalbandijk verder in de Waaldijk die we aan KP 24 verlaten om opnieuw de Maas bovenop de Maasdijk te volgen. Zo bereiken we het lieflijke Maasbommel dat ooit als kleinste hanzestad gouden zaken deed met de overkant van de Maas. Nog even doorduwen, linksom de Gouden Ham waar we de avondzon langzaam in het water zien verdwijnen terwijl een nevel dromerig over het water gaat liggen. Δ

NEDERLAND



- |                    |               |
|--------------------|---------------|
| 01 Appeltern       | 06 Ravenstein |
| 02 Beneden-Leeuwen | 07 Druten     |
| 03 Zoelen          | 08 Dodewaard  |
| 04 Wamel           | 09 Maasbommel |
| 05 Batenburg       |               |

- 1 Kasteel Wijenburg is een typische waterburcht en staat niet toevallig tegenover de kerk. 2 De Sint-Servatiuskerk in Appeltern wenkt van ver. 3 Campingpark Het Groene Eiland dobberd op de Gouden Ham, die rijkelijk door de Maas wordt bevoorrad.
- 4 Zorgend voor elkaar op de uitkijk over het Land van Maas en Waal.
- 5 In Batenburg staat de tijd even stil, zoals bij deze boerderij uit de 17de eeuw.



4



5